

Annelie Sandberg, biolog och pastor:

Om hoppets plats i en grönare kyrka

- en temadag i Karlstad med Harry Månsus

Om alla levde som vi i Sverige gör, då skulle det behövas fyra jordklot för att täcka vår förbrukning av resurser och ta hand om våra utsläpp. Det går ju inte. Så varför fortsätter vi?

Kommer Gud att ordna allt till slut?

I sökandet efter svar kommer inte så sällan kritik mot kristendomen. Den riktar sig närmare bestämt mot de som hävdar att Gud kommer att ordna allt, och att det därför inte finns några skäl för kristna att förändra sin livsstil. Bakom den här idén finns en bokstavlig tolkning av bibeln - inte minst löftet i Uppenbarelseboken om ”nya himlar och en ny jord”.

Att verka för ett mer hållbart leverne är rent av att gå Gud emot, att stå i vägen för Guds plan där det måste ske ohyggliga katastrofer innan tiden kommer för den nya jorden och himlen. Det här synsättet, menar kritikerna, rättfärdigar ett fortsatt skövlande, nedsmutsande och förödande av den blåskimrande lilla prick i universum som är vårt hem.

Det är ett stort problem, eftersom miljoner kristna världen över har anammat just denna bokstavliga bibelsyn. Deras övertygelse är att de är på den säkra sidan, när de i själva verket skapar en ytterst otrugg framtid för deras egna barn och barnbarn.

För Gud är jorden ingen rivningskåk

Harry Månsus talar ett annat språk. Utan att någonsin tappa bibelförankringen talar han i *Sången om livet* om en trotsig pilgrimsrörelse som drar ut från den livsstil som fördärvar jorden. Som vapenvägrare som inte deltar i ”kriget mot naturen och jordens fattiga, utan lever pilgrimslivet som Jesus tecknade i bergspredikan och själv gestaltade i Galiléen.” Utan att en sekund tappa de stora visionerna, talar han klartext om förväntan att få flytta till en annan jord med en annan

Annelie Sandberg

*Professor Petra Carlsson Redell är i färd med att starta ett nytt Center för ekoteologi, kultur och konst på Campus Bromma (EHS). Hon har nyligen utkommit med boken *Gråstensteologi* (2023) och har även skrivit ett kapitel i *En grönare kyrka* (2022).*

sol. Det är tvärtom, säger han. Uppenbarelsebokens profetord beskriver en rörelse i motsatt riktning. Himlen ska flytta till jorden, den här planeten.

Det finns ingen annan jord än denna, och det är den som Gud har skapat och älskar. Det är där skapelsen och frälsningen fortsätter än i dag, och där Gud önskar en upprättande och helande relation med oss människor. Det finns hopp i att människor kan samarbeta med varandra och med Gud för att åstadkomma en upprättelse av den värld Gud och vi själva älskar. –Så länge vitsippsmattorna rullas ut varje vår, vill jag tro att jorden en framtid. För inte överger Gud sin älskade skapelse, säger Harry Månsus.

–Men vad vill han att vi ska göra då? frågade en engagerad åhörare mig efter det föredrag vi hörde i Karlstad den 10 mars. –Sätta igång oss, sätta igång en social rörelse, lyder mitt svar. Skapa bilder, ledstjärnor att sträcka oss emot. Men den konkreta förändringen mot ett mer hållbart sätt att leva, den måste vi göra själva. Och det är här det blir svårt, tänker jag.

Sofie Söderin är präst och samordnare av nät-plattformen Skapelse&Existens.

Den ekologiska krisen är vansinnigt komplex. Som den nyligen avlidne antropologen och filosofen Bruno Latour uttryckte det: Den gör oss galna. Det finns ingen enkel ”att göra-lista” för den enskilde att bocka av. Och den jord vi lever på är redan sårad för överskådlig framtid. Guds löften handlar inte om ett återvändande till Eden, det är min tro. Men komplexiteten får inte avskräcka oss. Vi får inte förbli ensamma – då blir vi sannolikt galna, eller skärmar av verkligheten för att skydda oss.

Pilgrimsfolket – vår tids alternativrörelse

Ett begrepp och en bild som Månsus ofta återkommer till är pilgrimen. Vi kan välja att se oss själva som pilgrimer, och undersöka vad det kan få för konkreta avtryck i form av förändring i våra egna enskilda liv, men också i det större, gemensamma samhällslivet. Pilgrimsrörelsen är i ett momentum, här sker redan möten mellan sökande, längtande människor som vill vidare till ett mer hållbart liv. Inte ett återvändande till ett förlorat paradiset, men till en framtid som innebär ett gott och rikt liv oavsett var på jorden du råkar födas.

I *Sången om livet* ger Månsus rekommendationer att läsa andras böcker, bland annat av pilgrimsprästen Hans-Erik Lindström. Jag rekommenderar att ta tillfället att pröva att dela pilgrimsliv redan i sommar. Den gren av Fridays for Future-rörelsen som kallas Pilgrim's Walk for Future genomför två vandringar, en i Dalarna och en i Värmland/Västergötland. Båda startar i början av augusti och kommer att landa i Vadstena den 2 september. Vi som planerar detta tror på vandringens bearbetande och förvandlande kraft i mötet med Gud, varandra och det liv som omger oss när vi går, steg för steg, och inte minst när vi vilar.

Mer information finns på www.walkforfuture.se

Anneli Sandberg, biolog och pastor i Tingvallakyrkan, Karlstad.

Länk till Annelis uppsats "Hopp i relation till hoten mot biosfären" <http://www.diva-portal.org/smash/record.jsf?pid=diva2:1568218>

Länk till en artikel om delandets plats och kraft i den ekologiska krisen:

<https://svenskyrkotidning.se/artikel/delandets-plats-och-kraft-i-den-ekologiska-krisens-tid/>